

Etický kodex časopisu ArteActa

Publikační etika časopisu ArteActa vychází z Etického kodexu Výboru pro publikační etiku (COPE), dostupného on-line na www.publicationethics.org, a z příkladů dobré praxe v českém a zahraničním akademickém prostředí (pravidla pro publikační etiku časopisu Studia Paedagogica, Theatralia, Elsevier - Publishing Ethics Resource Kit, Brünner Beiträge zur Germanistik und Nordistik).

Etický kodex časopisu ArteActa se skládá ze čtyř částí, věnovaných povinnostem autorů, recenzentů, redaktorů a vydavatele.

1. Povinnosti autorů

Autorství

Za autory a/nebo spoluautory článku jsou označeni pouze ti, kteří významně přispěli ke koncepci, podobě a provedení předkládané studie. Všichni spoluautoři musejí být jednoznačně uvedeni v textu rukopisu v okamžiku jeho předložení. Žádosti o případné doplnění spoluautorů po přijetí rukopisu podléhají schválení redaktorů.

Hlavní autor nebo autorka studie ručí za to, že všichni spoluautoři měli k dispozici a schválili konečné znění příspěvku a souhlasili s předložením této verze k publikaci.

Další osoby, které se podílely na vzniku rukopisu určitým dílčím způsobem, jsou zmíněny na relevantním místě studie včetně vysvětlení jejich podílu.

Objektivita, původnost a uvádění zdrojů

Autoři zodpovídají za to, že jejich rukopis je původní a pravdivý. Pokud v textu použili jiné dílo nebo citaci z jiného díla svého nebo jiných autorů, jsou tato užitá a/nebo citovaná díla řádně označena a využita v souladu s platným autorským zákonem. Autoři rukopisu musejí v každém případě uvést zdroje, z nichž čerpají, podle citačních norem platných v časopise ArteActa. Autoři se dále zavazují uvádět takové publikace či jiná díla, která sice nejsou využita doslovně, ale významnou měrou ovlivnila podobu předkládaného příspěvku.

V případě, že je rukopis výstupem z původního výzkumu autorů, je nutné v textu co nejpřesněji uvést také podkladová data tak, aby bylo možné případně ze studie vyplývající poznatky replikovat a dále rozvinout. Výsledky původního výzkumu autoři zhodnotí podle svého nejlepšího přesvědčení objektivně.

Podvodná a vědomě nepřesná tvrzení a využití jiných děl bez řádného označení a bez souladu s autorským zákonem jsou považována za neetické chování a jsou nepřijatelná. Pokud autoři objeví významnou chybu či nepřesnost ve své publikované práci, jsou povinni bez odkladu informovat redaktory časopisu a spolupracovat na uveřejnění opravy nebo na stažení článku. Tato povinnost se netýká případů, kdy k projevení nepřesnosti nebo chyby došlo díky nově nabitým poznatkům, které v době publikace textu z objektivních důvodů nemohli mít autoři k dispozici.

V případě, že byly studie nebo původní výzkum, na jejichž základě rukopis vznikl, financovány z vnějších zdrojů, autoři zdroje této podpory v článku explicitně uvedou. Tato informační povinnost se týká také případného podstatného střetu zájmů (obsah rukopisu přímo souvisí s pracovní-právním vztahem nebo jiným typem spolupráce autora nebo autorky, jeho nebo její osobou blízkou apod.).

Souběžné návrhy k publikaci a opakované publikace

Autoři nesmějí činit kroky vedoucí k publikování své studie, hlavní části této studie nebo jiné studie popisující totožný výzkum současně v časopise ArteActa a v dalším českém či zahraničním periodiku, neperiodické publikaci a jiném typu výstupů. Výjimku tvoří situace, kdy se souběh zveřejnění netýká výzkumného výstupu, ale uměleckého díla. V tomto případě autoři bez odkladu na očekávaný souběh redakci upozorní.

Pokus o vědomé souběžné nebo opakované publikování stejného rukopisu je považován za neetický a je nepřijatelný.

Recenzní řízení a formální úpravy rukopisu

Autoři dodržují pravidla **Recenzního řízení**. Bez zbytečného odkladu a v dojednaných termínech reagují na připomínky redaktorů a recenzentů. Na základě připomínek se zavazují provést potřebné úpravy.

Autoři se zavazují respektovat pravidla formální úpravy textů, zejména [Pravidla pro psaní, redakci a korekturu rukopisů](#).

2. Povinnosti recenzentů

Anonymita recenzentů a jejich povinnost mlčenlivosti

Recenze pro časopis ArteActa jsou oboustranně anonymní. Pokud by recenzent požadoval oznámení svého jména autorovi nebo autorce článku, redaktoři tomuto přání vyhoví.

Recenzent nesmí sdělovat žádné informace o předloženém rukopisu nikomu jinému než redaktorům a jejich prostřednictvím autorovi nebo autorce. Recenzent je povinen důsledně chránit důvěrnost autorského materiálu a nesmí ho poskytnout třetí osobě. Recenzent nesmí použít poznatky nabyté z nevydaného rukopisu pro účely svého vlastního výzkumu nebo jiných výzkumů. Porušení pravidel mlčenlivosti je považováno za neetické chování a je nepřijatelné.

Objektivita a kvalita recenze

Cílem recenze je přispět ke zkvalitnění redakčního rozhodování a samotného rukopisu. Recenzent je povinen studii hodnotit kvalifikovaně a podle svého nejlepšího přesvědčení objektivně. Recenze je napsána jasně, jednoznačně, argumenty jsou dostatečně podloženy.

Recenzenti by měli autora nebo autorku upozornit na případné slabiny rukopisu, mimo jiné na chybějící zdroje a významné publikované tituly k danému tématu, které jsou doloženy konkrétní citací. Recenzenti jsou dále povinni upozornit redaktory na své podezření z autorova nebo autorčina neetického chování, především na nepůvodnost rukopisu, podobnost s jinými existujícími výstupy apod.

Způsobilost k vypracování recenze

Oslovený recenzent, který se necítí být dostatečně kvalifikovaný k posouzení obsahu rukopisu, nebo ví, že nebude moci vyhotovit recenzní posudek v požadovaném termínu, je povinen o této skutečnosti neprodleně informovat redaktory, aby mohli být včas kontaktováni jiní recenzenti.

Nestrannost a střet zájmů

Recenzent je povinen rukopis hodnotit nestranně. Recenzent je dále povinen odmítnout účast na posuzování rukopisu, pokud by došlo ke střetu zájmů. Za střet zájmů se v tomto případě považuje především:

- jakýkoliv prospěch recenzenta ze schválení nebo odmítnutí recenzovaného příspěvku;
- spolupráce na daném projektu v uplynulých pěti letech;
- zásadní názorový rozdíl na hlavní téma recenzovaného příspěvku.

Recenzent je povinen informovat redaktory také v případě podezření na blízký profesionální nebo soukromý vztah k některému z autorů a spoluautorů, případně dalších významných spolupracovníků na projektu.

Pokud recenzent neodmítne vypracování posudku, má redakce za to, že žádný střet zájmů neexistuje. Porušení pravidel o střetu zájmů je považováno za neetické chování a je nepřijatelné.

3. Povinnosti redaktorů a redakční rady

Odpovědnost redaktorů za obsah časopisu

Redaktoři jsou odpovědní za všechny odborné texty, které jsou v časopise ArteActa zveřejněny.

Redaktoři se řídí obecnou koncepcí vydavatele a berou na vědomí doporučení redakční rady časopisu, a zároveň postupují v souladu s platnými právními předpisy, zejména autorským zákonem a občanským zákoníkem. Redaktoři mohou svá rozhodnutí konzultovat se členy redakční rady, s recenzenty časopisu nebo s vydavatelem.

Redaktoři dodržují postupy, které garantují kvalitu obsahu časopisu (viz **Recenzní řízení**, [Pravidla pro psaní, redakci a korekturu rukopisů](#) apod.), zodpovídají za to, že redakční rozhodnutí nebudou žádným způsobem ovlivněna případnými komerčními, osobními nebo institucionálními zájmy, a oddělují případné komerční obsahy, které musejí být vždy jasně označeny.

Redaktoři se nesmějí pokoušet neoprávněně ovlivňovat hodnocení časopisu ArteActa tím, že by uměle navyšovali jakoukoli měřitelnou hodnotu, jež se k časopisu vztahuje (rozsah, náklad, on-line čtenost apod.).

Mlčenlivost

Redaktoři nesmějí sdělovat žádné informace o předloženém rukopisu nikomu jinému než jeho autorům, dalším členům redakce, recenzentům (vč. potencionálních). Redaktoři nikdy nesdílejí bez vědomí autorů nepublikované rukopisy s redaktory jiných časopisů nebo jinými zájemci ze strany odborné veřejnosti. Redaktoři dále nesmějí bez výslovného písemného souhlasu autorů použít z nepublikovaného rukopisu nabyté poznatky ani další nepublikované myšlenky získané v rámci recenzního řízení pro účely svého vlastního výzkumu nebo jiných výzkumů.

V případě rukopisů, které spadají do režimu **Recenzního řízení**, musejí redaktoři chránit obzvláště důkladně důvěrnost autorského materiálu a připomenout recenzentům, aby tak učinili také.

Nestrannost a střet zájmů

Redaktoři hodnotí rukopis podle kvality jeho obsahu bez ohledu na osobní vztah k autorům, na jejich původ, pohlaví, psychosexuální orientaci, náboženské vyznání nebo politické názory. Redaktoři jsou povinni odmítnout účast na posuzování rukopisu, pokud by došlo ke střetu zájmů (osoba blízká, aktuální spolupráce na společném výzkumném projektu apod.). V takovém případě jsou redaktoři povinni bez odkladu střet zájmu oznámit a práci na daném rukopise předat jinému členu redakce.

Redaktoři jsou oprávněni požadovat, aby všichni přispěvatelé i recenzenti oznámili případné střety zájmů, a uveřejnit opravy, jestliže střet zájmů vyjde najevo až po jeho publikaci.

Pravidla pro stažení a zveřejnění upozornění o možném pochybení

Pokud recenzenti nebo jiní čtenáři upozorní na možné vážné pochybení v etickém chování autorů nebo odborné platnosti informací uvedených v rukopise nebo v publikovaném článku, obrátí se redaktoři nejprve na všechny autory dotčeného textu a požádají je o reakci. Pokud odpověď není poskytnuta v přiměřené lhůtě nebo nevyznívá uspokojivě, redaktoři postupují dle Pravidel Výboru pro publikační etiku (**COPE Retraction Guidelines** – dostupné na <https://publicationethics.org>).

Redakční rada

Členové Redakční rady dodržují stejně jako redaktoři zásady mlčenlivosti a pravidla nestrannosti a střetu zájmů.

4. Povinnosti vydavatele

Redakční nezávislost a integrita

Akademie múzických umění v Praze jako vydavatel časopisu ArteActa dbá na to, aby ve spolupráci s redaktory byly jasně definovány role vydavatele, redaktorů a redakční rady časopisu.

Vydavatel garantuje redaktorům a redakční radě nezávislost jejich rozhodnutí a brání případným komerčním, politickým nebo institucionálním a jiným tlakům. Výjimku tvoří případy, kdy došlo k hrubému redakčnímu pochybení potvrzenému nezávislým vyšetřením, které dospělo k závěru, že dané rozhodnutí by mohlo poškodit pověst nebo zásadně proměnit odborné směřování časopisu.

Vydavatel dohlíží na dodržování postupů, které garantují kvalitu časopisu (mj. recenzní řízení, pravidla pro opravu nebo stažení článku) a brání neetickému chování (střet zájmů, porušení pravidel nestrannosti a mlčenlivosti aj.) a nezákonným úkonům (porušení autorského zákona a dalších práv duševního vlastnictví, porušení občanského zákoníku apod.)

Vydavatel se nesmí pokoušet neoprávněně ovlivňovat hodnocení časopisu tím, že uměle navyšuje jakoukoli měřitelnou hodnotu, jež se k němu vztahuje (rozsah, náklad, on-line čtenost apod.).

Financování a další závazky

Vydavatel je schopen transparentně doložit způsob financování časopisu. Vydavatel se dále zavazuje, že bude plnit veškeré smluvní závazky, které v souvislosti s přípravou, vydáváním a šířením časopisu uzavře.

Vydavatel dlouhodobě archivuje finální publikovanou verzi všech čísel časopisu.